

Legea nr. 321/2009*) privind comercializarea produselor alimentare – MO nr. 0761 din 29 septembrie 2016

*) Republicată în temeiul art. III din Legea nr. 150/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 15 iulie 2016, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 321/2009 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 705 din 20 octombrie 2009 și, ulterior, a mai fost modificată și completată prin Legea nr. 247/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 16 decembrie 2010.

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Prin prezenta lege se reglementează condițiile de exercitare a activității contractuale de comercializare a produselor alimentare.

Articolul 2

(1) Prevederile prezentei legi se aplică tuturor persoanelor fizice și juridice care desfășoară relații comerciale cu produse alimentare, indiferent de forma de comerț.

(2) În înțelesul prezentei legi termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

1. produs alimentar - orice substanță sau produs, indiferent dacă este prelucrat, parțial prelucrat sau neprelucrat, destinat sau prevăzut în mod rezonabil a fi ingerat de oameni, conform prevederilor art. 2 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranță Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 31 din 1 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare;
2. carne proaspătă - carnea provenită de la animale și păsări care a fost supusă doar tratamentului de refrigerare în vederea conservării și care se prezintă sub formă de carcasă, semicarcasă, sferturi de carcasă, piese vrac sau ambalate, după caz;
3. carne românească - carnea provenită de la animale crescute în fermele din România;
4. produs alimentar proaspăt - aliment care nu este conservat prin sterilizare, deshidratare, congelare sau afumare, cu excepția refrigerării;
5. produs alimentar congelat - aliment care necesită temperaturi de păstrare conform legislației sanitar-veterinare în vigoare;
6. produs românesc - produs obținut pe teritoriul național din materii prime de bază provenite în proporție de 100% din fermele din România; produsul are la bază interesul acordat de producătorii comercianților în sensul asigurării siguranței și securității alimentare;
7. relații comerciale - activitatea de vânzare și/sau cumpărare a produselor alimentare;
8. consumator - orice persoană fizică sau juridică care cumpără, dobândește, utilizează sau consumă produse alimentare;
9. comerciant - persoana fizică sau juridică autorizată să desfășoare activități de comercializare către consumator a produselor alimentare;
10. contract comercial - document care stabilește toate condițiile colaborării dintre furnizor și comerciant cu respectarea prevederilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și prevederilor art. 6 și 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2008 privind înființarea organizațiilor interprofesionale pentru produsele agroalimentare, aprobată cu modificări prin Legea nr. 29/2009;
11. filiera produsului agroalimentar - sistem de relații funcționale care leagă producătorii, procesatorii, transportatorii, depozitarii, distribuitorii, comercianții și/sau bursele de mărfuri care tranzacționează același produs sau grup de produse, în vederea utilizării și/sau a consumului acestuia/acestora;
12. acord interprofesional - ansamblu de reguli elaborate în cadrul unei organizații interprofesionale și asumate în unanimitate de organizațiile profesionale membre, în scopul armonizării cererii și ofertei de produse, având ca obiectiv creșterea calității pe filiera de produs agroalimentar;
13. furnizor - persoana fizică sau juridică autorizată să desfășoare activități de producție, procesare sau distribuție a produselor alimentare, în vederea comercializării acestora;
14. cost de producție - se compune din prețul de achiziție al materiilor și materialelor consumate, cheltuieli de prelucrare a materiilor prime în vederea transformării în produs finit, alte cheltuieli directe și cota din cheltuielile indirecte ce revin produsului respectiv;
15. preț de achiziție al produsului alimentar - cuprinde prețul de cumpărare negociat între comerciant și furnizor;
16. vânzare în pierdere - orice vânzare la un preț inferior prețului de achiziție;
17. preț de vânzare către consumator - prețul de achiziție al produsului alimentar majorat cu adaosul comercial;
18. lanț scurt de aprovizionare - lanț de aprovizionare care implică un număr limitat de operatori economici angajați în activități de cooperare și de dezvoltare economică locală, precum și relații geografice și sociale strânse între producători, procesatori și consumatori.

(3) Relațiile comerciale dintre furnizori și comercianți sunt stabilite prin încheierea unui contract comercial negociat în prealabil de către părți, care respectă legislația în vigoare și dispozițiile prevăzute de prezenta lege.

Capitolul II

Protecția împotriva înțelegerilor și practicilor anticoncurențiale

Articolul 3

Părțile nu se pot obliga reciproc, direct sau indirect, să cumpere sau să vândă produse sau servicii de la sau către un terț.

Articolul 4

Este interzis oricărui comerciant să solicite facturarea/refacturarea și să încaseze de la furnizor taxe și servicii.

Articolul 5

Este interzis oricărui comerciant să ofere sau să vândă produse în pierdere, cu excepția situațiilor prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 6

Este interzis oricărui comerciant să solicite furnizorului să nu vândă altor comercianți aceleași produse la un preț de achiziție mai mic sau egal cu cel cu care a achiziționat produsele respective.

Articolul 7

(1) Comerciantul poate refuza recepția mărfii în condițiile în care aceasta nu îndeplinește condițiile legale de comercializare, cantitățile prevăzute în contract sau în comandă ori termenele de livrare, refuzul recepției mărfii făcându-se în momentul livrării, în caz contrar marfa fiind considerată acceptată.

(2) În cazul în care părțile convin prin contract ca recepția cantitativă și calitativă să fie făcută ulterior momentului livrării, documentul de recepție va fi transmis în formă scrisă furnizorului în maximum 24 de ore de la momentul punerii la dispoziția comerciantului a mărfii.

(3) Fac excepție de la prevederile alin. (2) produsele alimentare proaspete, în cazul în care recepția cantitativă și calitativă se va face în momentul livrării.

Capitolul III

Obligațiile de plată între comerciant și furnizorul de produse alimentare

Articolul 8

(1) Termenul de plată al comerciantului către furnizor pentru produsele contractate și livrate se stabilește prin negocierea contractului, fără ca termenul de plată să depășească 30 de zile calendaristice.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) produsele alimentare proaspete la care termenul de plată nu poate fi mai mare de 7 zile calendaristice.

Articolul 9

(1) În cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a unei obligații contractuale de către una dintre părți, acestea pot stabili în contract plata unor penalități de către partea în culpă, cuantumul acestora fiind negociat la data încheierii contractului.

(2) Penalitățile pentru întârzierea plății și livrării produselor se stabilesc de către părți în cuantum egal.

Capitolul IV

Obligații speciale ale comerciantului

Articolul 10

Comerciantul este obligat să acorde spații distincte de expunere și vânzare produselor românești, în condițiile legii.

Articolul 11

(1) Eticheta pentru carnea comercializată pe teritoriul României va cuprinde următoarele mențiuni:

- a) țara de origine a animalului
- b) animal născut în țara
- c) animal crescut în țara
- d) animal sacrificat în țara, marca de sănătate/identificare și denumirea operatorului economic;
- e) animal tranșat în țara, marca de identificare și denumirea operatorului economic.

(2) Comerciantul este obligat să afișeze vizibil sintagma „carne românească”, pentru carnea comercializată direct către consumatorul final, dacă aceasta îndeplinește condițiile prevăzute în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1.337/2013 al Comisiei din 13 decembrie 2013 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește indicarea țării de origine sau a locului de proveniență pentru carnea proaspătă, refrigerată sau congelată de animale din specia porcine, ovine, caprine și de păsări de curte, în Regulamentul (CE) nr. 1.760/2000 al Consiliului și al Parlamentului European din 17 iulie 2000 de stabilire a unui sistem de identificare și înregistrare a bovinelor și privind etichetarea cărnii de vită și mânzat și a produselor din carne de vită și mânzat și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 820/97 al Consiliului și în Regulamentul UE 1.308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1.037/2001 și (CE) nr. 1.234/2007 ale Consiliului.

(3) Produsele din carne comercializate pe piața internă vor cuprinde obligatoriu pe etichetă procentul de carne provenit din România.

Articolul 12*)

(1) Comerciantul persoană juridică autorizată să desfășoare activități de comercializare pentru produse alimentare are obligația ca, pentru categoriile carne, ouă, legume, fructe, miere de albine, produsele lactate și de panificație, să achiziționeze aceste produse în proporție de cel puțin 51% din volumul de marfă pe raft, corespunzător fiecărei categorii de produse alimentare, provenite din lanțul alimentar scurt, așa cum este definit în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) comercianții care realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active total de până la două milioane de euro, echivalent în lei.

(3) Metodologia de desfășurare a acțiunilor privind lanțul scurt de aprovizionare se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

*) Prevederile art. 12, fost art. 10³, intră în vigoare la 6 luni de la data publicării Legii nr. 150/2016 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 15 iulie 2016.

Articolul 13

Prin excepție de la prevederile art. 12 alin. (1), necesarul de produse alimentare poate fi completat cu produse din afara lanțului scurt de aprovizionare, în urma consultării entităților din cadrul organizării comune de piață, prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Articolul 14

Prevederile prezentei legi nu se aplică în ceea ce privește comercializarea fructelor exotice importate din alte țări.

Articolul 15

Comerciantul persoană juridică autorizată care desfășoară activități de comercializare pentru produsele alimentare are obligația

de a organiza evenimente de promovare și vânzare a produselor alimentare românești, cu respectarea legislației sanitar-veterinare în vigoare. Frecvența acestor evenimente, precum și orarul de funcționare se vor stabili prin hotărâre a consiliului local.

Capitolul V

Sanctiuni

Articolul 16

(1) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, și se sancționează după cum urmează:

a) nerespectarea dispozițiilor art. 3-6 se sancționează cu amendă de la 100.000 lei la 150.000 lei în măsura în care nu sunt aplicabile prevederile Legii concurenței nr. 21/1996, republicată; în caz de abatere repetată se poate suspenda autorizația de funcționare a comerciantului pentru o perioadă de până la 6 luni;

b) nerespectarea dispozițiilor art. 7 alin. (1) și (2), art. 8, 10, 15 și art. 18 alin. (2) se sancționează cu amendă de la 50.000 lei la 100.000 lei, în măsura în care nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 21/1996, republicată;

c) nerespectarea dispozițiilor art. 11 și 12 se sancționează cu amendă de la 100.000 lei la 150.000 lei, în măsura în care nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 21/1996, republicată.

(2) Constatarea contravenției în sfera comercială și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) se fac de către organele de control abilitate ale Ministerului Finanțelor Publice.

Articolul 17

Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 18

(1) Contractele în desfășurare ale căror termene și condiții sunt contrare prevederilor prezentei legi vor fi modificate corespunzător în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi*).

*) Legea nr. 321/2009 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 705 din 20 octombrie 2009.

(2) Pentru a verifica desfășurarea relațiilor comerciale dintre comerciant și furnizor, reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice solicită toate documentele care stau la baza desfășurării acestor relații comerciale.

Articolul 19

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I*).

Articolul 20

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor notifică statelor membre ale Uniunii Europene obligațiile prevăzute la art. 11 și va specifica motivele care au stat la baza acestora**).

Articolul 21

Prevederile art. 11 vor intra în vigoare la 90 de zile de la comunicarea deciziei Comisiei Europene**).

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile art. II din Legea nr. 150/2016, care nu sunt încorporate în forma republicată a Legii nr. 321/2009, și care se aplică, în continuare, ca dispoziții proprii ale actului modificator:

***) Art. 20 și 21, foste art. 15 și 16, au fost introduse prin Legea nr. 150/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 15 iulie 2016.

Articolul II

Prevederile art. 10³***) din Legea nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin prezenta lege, intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

****) Art. 10³ a devenit, prin renumerotare, art. 12 în forma republicată a Legii nr. 321/2009.